

עפ"ג 17406/02/23 - מדינת ישראל נגד יוסי לוי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עפ"ג 17406-02-23 מדינת ישראל נ' לוי

לפני	כבוד השופט, סגן הנשיא שי יניב
	כבוד השופטת אסתר נחליאלי חיאט
	כבוד השופטת מיכל רוזן עוזר
מעוררת	מדינת ישראל
	ע"י ב"כ עו"ד צחי הבדלי
נגד	יוסי לוי
משיב	ע"י ב"כ עו"ד זמיר עזריה

פסק דין

1. המשיב הורשע על-פי הודאתו בבית משפט השלום (כב' השופט ש' אבינור) בכתב אישום מתוקן בעבירות הבאות: **תקיפה הגורמת חבלה ממשית** לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), **פציעה בנסיבות מחמירות** לפי סעיף 334 יחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין; **אימים** לפי סעיף 192 לחוק העונשין ו**תקיפה סתם** לפי סעיף 379 לחוק העונשין. הוטלו עליו ארבעה חודשי מאסר בעבודות שירות; שישה חודשי מאסר מותנים, שתחילתם מיום סיום נשיאת עונש המאסר בעבודות שירות; ופיצויים למתלוננים בסך כולל של 7,500 ₪. ערעור המדינה מופנה כלפי קולת העונש ובמסגרתו נתבקשנו להחמיר במידת עונש המאסר ולהורות על ריצויו בכליאה; לקבוע כי תחילת עונש המאסר המותנה תהיה מיום מתן גזר הדין; ולהעלות את שיעור הפיצויים לכל אחד מהמתלוננים.

נסיבות ההרשעה

2. האירוע בעטיו הורשע המשיב התרחש ביום 3.10.2020 בשעת אחר צהריים, כאשר המתלוננים, בני זוג, הגיעו אל צומת הרחובות ראול ולנברג-דבורה הנביאה בתל-אביב על-מנת להשתתף בהפגנה. המתלונן אחז ברצועה בכלב וכן בדגל עם מקל מעץ. כאשר התקרב המתלונן לצומת צעד המשיב סמוך אליו ועימו אשתו ובנו בעגלת תינוק.

כאשר הבחין המשיב בכלב, כשהוא קשור, אך ללא זמם פה, החל לגדף את המתלונן, תוך שהוא צועק: "אם אני אראה אותך עוד פעם עם הכלב ללא מחסום, אני אהרוג את הכלב". המתלונן הסתובב למשמע הצעקות. בשלב זה הוריד המשיב את המסכה שעטה על פניו, התקרב אל המתלונן וירק לכיוונו. המתלוננת, שהבחינה בתקיפת בן-זוגה, צפרה בצופר פלסטיק בסמוך למשיב במטרה לעצרו מלתקוף את המתלונן. או אז הכה המשיב בידו בפניה, כאשר הצופר בפיה. מעוצמת המכה נפלה המתלוננת ארצה כשהיא מדממת מאפה. משהבחין בכך המתלונן, רץ לכיוון המשיב כאשר הדגל בידו והכה במשיב עם המקל של הדגל על-מנת שיפסיק

לתקוף את המתלוננת. בתגובה לכך חטף המשיב את הדגל מידי המתלונן, הפילו ארצה, ובעוד המתלונן שרוע על הרצפה הכה אותו המשיב בגופו באמצעות המקל עד שהמקל נשבר ועזב את המקום. עובר אורח, מר גיא שפורן, שהשתתף בהפגנה, הבחין בתקיפתם של המתלוננים על-ידי המשיב וביקש ממנו לעצור. בתגובה, הסתובב אליו המשיב ודחפו.

3. בעקבות התקיפה פונתה המתלוננת לבית החולים כשהיא סובלת מלצרציה שטחית בצורת סהר על כנף אף שמאלית העולה מעלה בגשר האף, וכן מדימום אפי מימין, נפיחות ובצקת. בחדר המיון נזקקה המתלוננת לחמישה תפרים באפה. בבדיקתה הסתבר, שנגרם לה שבר אפי עם מדרגה בעצם האף מימין בחלק הלטרלי בחיבור עם המקסילה. כמו כן, "בלט שנימוש הסתדר אך נשאר שקע, מעין מדרגה". המתלונן, שפונה אף הוא לחדר המיון, סבל מחתך שטחי מדמם במצחו.

תסקירי שירות המבחן

4. לפני בית משפט השלום הונחו שני תסקירים של שירות המבחן, אשר מהם עלה שחרף הודאת המשיב בכתב האישום הוא אוזחז "בעמדה קורבנית". שירות המבחן התרשם שהמשיב "מתקשה להעמיק ולבחון חלקיו והתנהלותו האלימה באירוע ותגובתו האימפולסיבית", תוך שהוא מצמצם ממידת אחריותו למעשים ואף משליך אותה על המתלוננים. מנגד, למשיב עבר נקי לחלוטין. על רקע זה העריך שירות המבחן, כי קיים "סיכון נמוך למעורבותו בעבירות אלימות" והמליץ להטיל על המשיב מאסר בפועל על דרך של עבודות שירות.

גזר הדין של בית משפט השלום

5. בית משפט השלום עמד על כך שיש לעקור מעשי אלימות מן השורש וכי מדיניות הענישה הנהוגה מדגישה את הצורך בענישה מחמירה. מכאן, שמתחייב להטיל "רכיב של מאסר בפועל, ולו לנשיאה בדרך של עבודות שירות". בהידרש לנסיבות ביצוע העבירה עמד בית המשפט קמא על הצטברות נסיבות לחומרה: "התנהגות בריונית" של המשיב שפנה למתלונן בצעקות ובאיומים "משום שסבר - על דעת עצמו - כי כלבו... היה אמור להסתובב עם מחסום"; התקיפה האלימה "בראש חוצות" של המתלוננים, המבוגרים ממנו בכ-25 שנה ו"יכולים להיות הוריו"; ומידת ההכאה במתלונן עד לשבירת המקל. מנגד, ניתנה הדעת להעדר תכנון מוקדם ולכך שתקיפת המתלונן נעשתה רק לאחר שהמתלונן (שביקש להגן על רעייתו) היכה במשיב במקל ובכך "יש כדי להקהות מחומרת האירוע". בית משפט השלום העמיד את מתחם העונש ההולם בין 4 חודשי מאסר בפועל לבין 16 חודשי מאסר בפועל. בבוא בית המשפט לגזור את עונשו של המשיב בתוככי המתחם ניתן משקל מהותי להיעדר העבר הפלילי, לאורח חייו הנורמטיבי של המשיב, להודאה ולנטילת האחריות בפני בית המשפט וכן לפגיעה של העונש המוטל במשיב ובבני משפחתו. לפיכך הועמד העונש ברף התחתון של מתחם הענישה, לצד ענישה נלווית, כמבואר בפתח הדברים.

הערעור

6. עיקר הערעור הופנה כלפי מידת עונש המאסר לריצויו בפועל ודרך ריצויו. לטענת המדינה, העונש שהושת על המשיב מופלג בקולתו, תוך שנפלו שורה של שגגות בדרך הילוכו של בית משפט השלום וכפועל יוצא בתוצאה העונשית. נטען, שבעת קביעת המתחם לא ניתנה הדעת לנזק שנגרם לכל אחד מהמתלוננים

ולנזק שעלול היה להיגרם להם. בנוסף, לא ניתן כל משקל לכך, שהמשיב תקף אף את מר שפורן, שפנה אליו לחדול מהתקיפה. עוד נטען ששגה בית משפט השלום בציינו, שבהתנהגות המתלונן היה כדי "להקהות מחומרת האירוע", ולא היא. זאת, מפני שהמתלונן נחלץ לסייע לרעייתו המותקפת ועשה כן בעמדו במלוא תנאי סייג הצורך (סעיף 34 לא לחוק העונשין). עוד נטען, שבית משפט השלום לא בחן כראוי את מדיניות הענישה הנהוגה, במיוחד בשים לב לגילם של המתלוננים (בני כ-60), כאשר הנאשם צעיר מהם בכ-25 שנה. המדינה הפנתה בערעורה לפסיקת בית המשפט העליון ולפסיקת בית משפט זה ושבה על עתירתה בפני בית משפט השלום להצבת מתחם ענישה של בין 15 לבין 30 חודשי מאסר בפועל.

7. ב"כ המשיב טען, כי אין כל עילה להתערבות במידת העונש שגזר בית משפט השלום. ההגנה חולקת על מתחם הענישה, שלו טוענת המדינה. כך, הופנינו, בין היתר, לרע"פ 493/20 שרים נ' מדינת ישראל (8.3.2020), שבו בנסיבות של אלימות לא מבוטלת, הרף התחתון של המתחם הועמד על שלושה חודשי מאסר ועל המבקש באותה פרשה הושתו חמישה חודשי מאסר בעבודות שירות. הודגש, כי בעניינו של המשיב דנן, המדובר במעידה חד-פעמית, ללא כל תכנון מוקדם, כאשר עברו הפלילי נקי. לטענת ההגנה ברקע הדברים מצויה "פרובוקציה חריפה של המתלוננים". תחילה בכך שהמתלוננת צפרה בצופר מפלסטיק סמוך לאוזנו של המערער; ולאחר מכן, כאשר "האישה נפלה לאחור ובעלה בא עם המקל ורץ לכיוונו והתחיל להכות אותו עם המקל". נטען, שהמשיב הוא אדם נורמטיבי, אשר אינו מקל ראש בנסיבות ההרשעה וכי בעקבות ההרשעה והעונש שנגזר עליו הוא צפוי להיות מפוטר מעבודתו.

דין והכרעה

8. אין צריך להכביר מילים על חומרתן של עבירות אלימות במרחב הציבורי, המחייבות השתת ענישה הולמת. קל וחומר בעניין דנן, שבו התנהגותו התוקפנית והאגרסיבית של המשיב באה לידי ביטוי פעם אחר פעם במהלך האירוע. בשלב הראשון, עת נקט לשון חריפה חסרת מעצורים תוך איום על חיי הכלב. נוכח טיעוני ההגנה יוטעם כי הדבר נעשה ללא כל פרובוקציה מצד המתלוננים. המשיב הוא שהחל באירוע בהתנהגות שלוחת הרסן. בשלב השני, תקיפת המתלונן תוך יריקה לכיוונו, מבלי שקדמו לכך כל אמירה או מעשה מצד מי מהמתלוננים. בשלב השלישי, כאשר בתגובה לצפירה של המתלוננת, הגיב המשיב באגרסיביות רבה, שגרמה בין היתר לשבר באפה של המתלוננת. בשלב הרביעי, הכאת המתלונן בעוצמה רבה עד כדי שבירת המקל.

למתלוננת נגרמה פגיעה ממשית. אין המדובר בפגיעה הפיזית בלבד. המתלוננת תיארה בפני בית משפט השלום את השלכות האירוע הקשה שחוותה: "אני עצמאית...לא ראיתי טוב, לא יכולתי לבדוק תכניות ולא יכולתי לעשות את העבודה שלי. לא יכולתי להיפגש עם לקוחות שבועות רבים אחרי". המתלוננת הוסיפה וציינה בפני בית משפט השלום, שבעקבות האירוע, לראשונה בחייה נזקקה לטיפול פסיכולוגי קבוע במשך שנתיים, בתדירות של פעם בשבוע. אף המתלונן תיאר בפני בית משפט קמא את השבר שעברה המשפחה: "אני צריך להחזיק משפחה שמתפרקת...לראות את אשתי מתחילה טיפול פסיכולוגי... תחושות של חוסר אונים, מועקה".

9. יש ממש בטענת ההגנה בדבר המנעד הרחב של העונשים המוטלים בעבירות מסוג זה, וכי קו טיעון

המדינה להשתת מאסר לריצוי בכליאה לתקופה של 15 חודש אינו תואם את מדיניות הענישה הנהוגה להרשעה בנסיבות דומות (לקביעת רף תחתון של 15 חודשי מאסר בפועל, השוו: רע"פ 5128/21 סלאמה נ' מדינת ישראל (15.8.2021), החמור באופן מובהק מהעניין שלפנינו). מנגד, בנסיבות דן הרף התחתון של מתחם הענישה שנקבע בבית משפט השלום אינו יכול לעמוד. זה מקרוב שב ועמד בית המשפט העליון על כך, שהאלימות במרחב הציבורי חדלה מלהיות חזיון נדיר במחוזותינו וכי הביטוי לחומרת התנהגות שכזו "חייב להימצא בענישה הולמת" (רע"פ 6090/23 דלינסקי נ' מדינת ישראל (16.8.2023)). באותה פרשה (שבה מצויים היבטים, שבחלקם בעלי חומרה רבה יותר מענייננו, ובחלקם בעלי מידת חומרה פחותה) הושתו בסופו של יום 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל מאחורי סורג ובריח. הערעור וכן בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון נדחו. כן ראו: רע"פ 2298/20 עזרא נ' מדינת ישראל (5.4.2020), על היבטי הדמיון והשוני לענייננו, שאף במסגרתו הושתו בסופו של יום 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

כללו של דבר, נוכח מידת הפגיעה בערכים החברתיים, נסיבות החומרה הקונקרטיות ומדיניות הענישה הנהוגה היה מקום להעמיד את תחתית מתחם הענישה על שמונה חודשי מאסר, שניתן יהיה לרצותם בעבודות שירות. יחד עם זאת, לפי שאין זה מדרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין בקבלה ערעור תביעה; נוכח חלוף הזמן; ותוך מתן משקל מרבי להיבטים לכף קולה שנמנו על-ידי בית משפט השלום, ובראשם לכך שזו מעידתו היחידה של המשיב - מעמידים אנו את עונש המאסר בעבודות שירות המוטל על המשיב על שבעה חודשים.

אשר למועד תחילת המאסר המותנה, ההגנה אינה מתנגדת לעתירת התביעה. לפיכך, הננו קובעים, כי **ששת חודשי המאסר המותנה לתקופה של שלוש שנים, שהוטלו על-ידי בית משפט השלום, יימנו החל מיום מתן גזר הדין.**

אשר לשיעור החיוב בפיצויים, אף אם המדובר בחיוב בשיעור מתון, לא מצאנו כי לפנינו חריגה כה משמעותית ממדיניות הפיצוי הבאה לידי ביטוי בפסיקה המצדיקה התערבות (השוו: ע"פ 1589/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 27 לפסק הדין של השופט אלרון (7.8.2023); ע"פ 7781/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 63 (25.6.2013)). הערעור באשר לשיעור החיוב בפיצויים - נדחה.

10. סוף דבר, **הערעור התקבל כאמור** לעניין מידת המאסר בפועל בעבודות שירות ולעניין מועד תחילת המאסר המותנה.

שבעת חודשי המאסר לריצוי בעבודות שירות ירצו במסגרת ובתנאים שהומלצו על-ידי הממונה. לריצוי עבודות השירות יתייצב המשיב ביום 15.10.2023 שעה 9:00, בפני הממונה. נוכח הדחייה במועד ריצוי העונש מוסמך הממונה לשנות את מקום הריצוי, ככל שיהא צורך בכך, ובלבד שיביא את הדבר לידיעת בית המשפט.

ניתן היום, כ"ח אלול
תשפ"ג, 14 ספטמבר
2023, במעמד
הצדדים.

מיכל רוזן עוזר, שופטת

אסתר נחליאלי חיאט,
שופטת

שי יניב, שופט, סגן הנשיא